

SIRIUS

OPRECHT

EDITIE 3 DECEMBER 2023

OP REIS!

COLOFON

De OpRecht is het verenigingsblad van Sirius, studievereniging binnen het Utrecht Law College.

Heb je een opmerking naar aanleiding van deze voorjaarseditie of heb je een idee voor een volgende OpRecht? Laat het weten aan de redactie (oprecht@ulcsirius.nl).

Jaargang 18, 4e editie
3 december 2023

Hoofdredactie
Nadine van de Sande

Redactie
Sophia Blomjous, Camilla Buijs, Rosie van Vliet, Eduard Jannis de Reu en
Sten Knipscheer

Vormgeving
Rosie van Vliet

Met speciale dank aan:
Amira El Khedr, Anna Schotanus, Iris Verheul, Isaak de Kroon
en Sten Knipscheer.

Hoewel aan de totstandkoming van deze uitgave de uiterste zorg is besteed, aanvaarden de auteur(s), redacteur(s) en Studievereniging Sirius geen aansprakelijkheid voor eventuele fouten of onvolkomenheden, noch de gevolgen hiervan.

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Studievereniging Sirius.

INHOUD

5	Voorwoord
6	Een reis door de tijd: 18 jaar Sirius
10	A Midnight Express: Een demonisering van het Turkse rechtssysteem
12	Rubriek: Beschrijf je <i>main character moment</i> in het buitenland
14	Usucapio en Traditio als voorbeeld van het Cambridge onderwijs
18	Janskerkhof 2-3a tegenover Strada Dell'Universita 12 (<i>gastartikel</i>)
20	Canada: Een land van twee naties
24	Interrail Do's and Don't's
26	Het Israelisch rechtssysteem (<i>gastartikel</i>)
28	Aanbod en aanvaarding: een greep uit het Engelse contractenrecht

VOORWOORD

Lieve Sirii,

Namens de gehele commissie presenteer ik jullie met trots de kersverse editie van de OpRecht. Dit is de vierde en daarmee ook de laatste editie die deze commissie voor jullie heeft gemaakt!

Deze editie staat in het teken van recht over de hele wereld. Alle commissieleden en gast-schrijvers hebben een land onder de loep genomen en zich verdiept in een rechtsstelsel van dat land. Zo lezen jullie over het tot stand komen van een koopovereenkomst volgens het Engelse contractenrecht en over de rechten van de Canadese inheemse bevolking. Ook grepen we dit thema aan om de ontstaansgeschiedenis van Sirius eens haarfijn met jullie te delen.

Wij hopen dat jullie het afgelopen jaar met veel plezier de OpRecht hebben gelezen en we zijn trots op wat we hebben neergezet. Met veel vertrouwen geef ik het stokje nu door aan de voorzitter van de volgende lichting schrijvers.

Heel veel leesplezier!

Nadine van de Sande
Voorzitter OpRechtcommissie

Studievereniging

Sirius Utrecht
Law College

EEN REIS DOOR DE TIJD: 18 JAAR SIRIUS

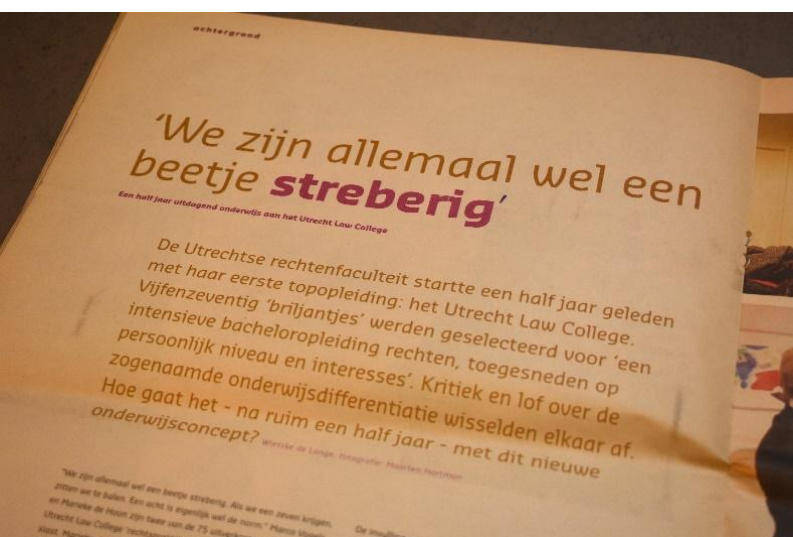
De geschiedenis der studievereniging Sirius

Door: Sten Knipscheer

Op woensdag 23 november 2005 kwam een zestal mensen bijeen. Het was een zonnige dag. Ongebruikelijk zonnig voor november en de klokken van de Domkerk luidde net een beetje luider dan gewoonlijk... Maar eigenlijk is dit niet hoe dit verhaal hoort te beginnen. Het verhaal begint namelijk in de jaren hiervoor.

Tientallen studenten aan de studie Rechtsgeleerdheid te Utrecht vragen zich af of er dit alles is. Ze beantwoorden elke vraag in de werkgroepen maar willen aan het einde van de dag toch nog wat meer. Iets meer verdieping naast de algemene studie. Docenten constateren ook deze drang naar meer inhoud, maar zien geen mogelijkheid om dit aan alle honderden rechtenstudenten aan te bieden. Daarom wordt een honoursprogramma bedacht. Een kleinschaligere rechtenstudie die meer inhoudelijke verdieping biedt. Het Utrecht Law College was geboren in 2005.

Na enkele colleges wist deze eerste lichter ULC'ers het zeker: dit is waar ik thuis hoor. Al snel voelde ze een heuze gemeenschap ontstaan. Studenten opperde daarom het idee om studievereniging op te richten op deze gemeenschap te verzegelen. Een plek voor ULC'ers om elkaar te ontmoeten, samen prachtige evenementen neer te zetten en samen hun interesse te delen over het recht. Dag in dag uit werd hard gewerkt aan het opzetten van deze vereniging. Op één heikel punt stuitte de studenten echter. Wat voor naam zou zó'n excellente vereniging moeten krijgen?! Lang werd in de lucht gestaard probeerend tot het antwoord te komen, tot het op een gegeven moment diep in de nacht was. Alle sterren leken verdwenen uit de nachthemel, omdat nog maar één ster in de nachthemel blonk: Sirius. Geen moment is meer getwijfeld. Naar de helderste ster in de hemel zou de vereniging vernoemd worden: Studievereniging Sirius ontstond.

“Daarom hebben wij een studie rechten gemaakt zoals we hem zelf hadden willen doen”, zegt Peter Rijpkema. Hij is docent aan en medebedenker van het Utrecht Law College (ULC), een in 2005 opgerichte kleinschalige opleiding binnen de Utrechtse rechtenfaculteit. - NRC 11 oktober 2006

Zo werd uiteindelijk op 23 november 2005 met een hamerslag op de allereerste ALV, Studievereniging Sirius opgericht. Het Oprichtingsbestuur gaf het stokje over aan Bestuur I van Sirius.

“Oprichting Sirius is een feit” - Notulen ALV 23 november 2005

De eerste jaren van Sirius kunnen ook wel omschreven worden als de vormende periode voor de vereniging. De meest essentiële kenmerken van de vereniging zijn ontstaan in deze periode. “Een speeltuin is waar ik het denk ik het beste mee kan vergelijken. Vandaar ook de naam de Playground. We kregen de mogelijkheid om ons eigen onderwijs vorm te geven. Dat was zo ontzettend bijzonder.” - Marieke de Hoon, Praeses Bestuur I in Almanak XV. De Playground, die voor het eerst in 2007 werd georganiseerd is echter bij lange na niet het enige evenement die is overgebleven van de eerste jaren Sirius. Het Introkamp en het Symposium vonden bijvoorbeeld ook meteen in 2006 plaats, de eerste Modules startten in 2007 en de eerste Summer-time werd in 2008 voor het eerst al georganiseerd.

Het animo voor het ULC groeide en daarmee ook het ledenaantal. Om de kleinschaligheid van de vereniging te behouden ontstonden disputen. Een drietal disputen die verschillende disciplines in het recht vertegenwoordigden, om zo de interesses van de verschillende soorten leden te voeden.

Zo was Code Civil het privaatrechtelijke en notariële dispuut. Zij organiseerde bijvoorbeeld jurisprudentiebijeenkomsten, excursies en een module. Perfectuum Mobile was het rechtstheoretische dispuut. Tot slot was er Zephyr, het internationaalrechtelijke dispuut. Zij organiseerde ook modules, lezingen en excursies.

Als ik zou zeggen dat door deze disputen de vereniging in harmonie leefde, zou ik de plank misslaan. Hoe houd je namelijk overzicht van de agenda van een vereniging met daarin drie disputen, als een vereniging maar een paar honderd leden telt? Sirius raakte gefragmenteerd, en er moest een oplossing komen. Evenwicht moest hersteld worden. Want zoals eb haar vloed nodig heeft, links haar recht, heeft ook rood haar blauw nodig.

In 2012 werd Studievereniging Tilia gevormd. En hoewel het Sirius Bestuur zeker een handje heeft gehad in het opstarten van Tilia, en daardoor Tilia dankzij Sirius bestaat, bestaat Sirius ook dankzij Tilia. Het evenwicht in het ULC was gevonden en de kleinschaligheid van de opleiding behouden.

Al snel ontstond wel een bepaalde concurrentie tussen Sirii en Tilianen. Welke vereniging was namelijk de betere vereniging? Hoewel voor ons het antwoord wel duidelijk is, werd om deze vraag toch enigszins te beslechten vanaf 2013 het Sirius vs. Tilia Hockeytoernooi georganiseerd. Later kwamen beide vereniging meer bijeen toen vanaf 2017 Sirius meets Tilia werd georganiseerd.

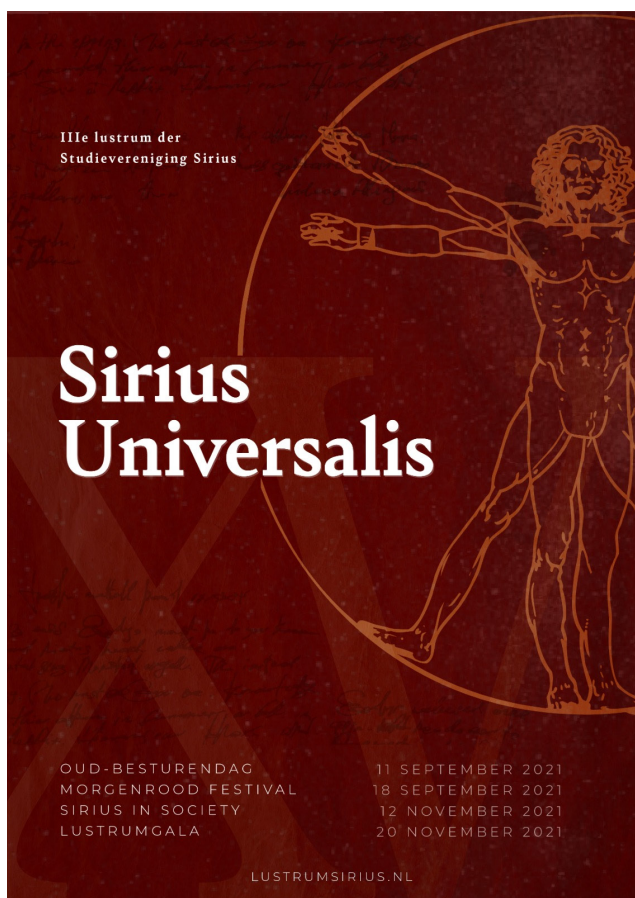
Rond deze periode werd aan het brede scala van Sirius evenementen de Utrecht Connected toegevoegd. Een waardevol evenement waarbij de studenten zich meer op de Utrechtse arbeidsmarkt konden richten. Ook vond in 2018 het eerste integratiediner plaats.

Zelfs de coronaperiode kon Sirius overleven. Hoewel fysieke evenementen bijna geen doorgang meer konden vinden, waren wel andere dingen nog mogelijk. Zo is er in deze tijd geïnvesteerd in een nieuwe huisstijl en nieuwe site. Toch konden de Sirii minder hard schijnen vanuit hun laptopscherm. Des te groter was de ontlasting toen eindelijk weer fysieke evenementen doorgang konden vinden.

Ook weerhield de pandemie niet de doorgang van het derde lustrum van Sirius met het thema 'Sirius Universalis'. In dit lustrum werd onder andere stilgestaan bij het verleden van Sirius. Van een experimenteel en veelbelovend college, naar een professionele en gevestigde vereniging.

Sirius zal nog voor vele jaren blijven schijnen en vele prachtige evenementen organiseren voor de Sirii. Voor de 18 mooie jaren dat de vereniging al bestaat kent Sirius al een rijke geschiedenis. Deze zal enkel blijven groeien, tot al hetgeen wat resteert een rode supernova is.

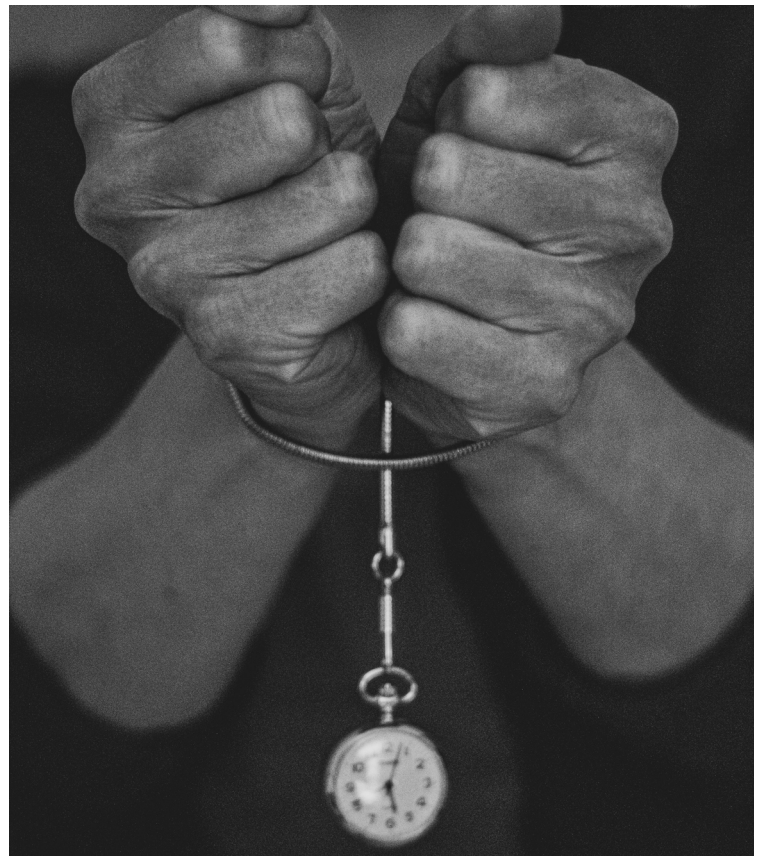

A MIDNIGHT EXPRESS: DEMONISERING VAN HET TURKSE RECHTSSYSTEEM

Door: Nadine van de Sande

Het verhaal van Billy Hayes, een 23-jarige Amerikaanse student die in 1970 op de luchthaven van Istanbul werd opgepakt wegens drugsmokkel, kreeg internationaal veel aandacht nadat duidelijk werd dat de Turkse staat niet van plan was hem binnen afzienbare tijd vrij te laten. Toen Billy werd opgepakt met ca. 1,8 kg hasj op zak, besloot de Prosecutor (Officier van Justitie) hem aan te klagen voor drugsbezit. De Turkse rechtbank legde Billy hiervoor een straf van ruim vier jaar op, uit te zitten in een Turkse gevangenis. Met nog 54 dagen van zijn straf te gaan, besloot de Prosecutor de strafeis aan te passen naar drugsmokkel, in plaats van drugsbezit. Dit was voor de Turkse wet een veel ernstiger vergrijp, zodat Billy opnieuw voor de rechtbank moest verschijnen en hem een veel langere straf boven het hoofd hing.

Hij verklaarde voor de rechter het volgende: *'So now it's time for me to speak. What is there for me to say? When I finish, you'll sentence me for my crime. So let me ask you now. What is a crime? What is punishment? It seems to vary from time to time. And from place to place. What's legal today is suddenly illegal tomorrow cause some society says it's so: and what's illegal yesterday is suddenly legal because everybody's doing it and you can't put everybody in jail. I've spent three and a half years of my life in your prison and I think I've paid for my error and if it's your decision today to sentence me to more years..... Mr Prosecutor, mercy. You would know that the concept of a society is based on the quality of that mercy, its sense of fair play, its sense of justice.'* Hoewel de rechter aandachtig luisterde naar Billy en het verhaal leek te begrijpen, besloot hij drugsmokkel bewezen te verklaren en een gevangenisstraf op te leggen van dertig jaar. Hij verklaarde hierbij: *'my hands are tight by Ankara.'* Hiermee bedoelt de rechter te zeggen dat hij onder gezag staat van de wetgever in de hoofdstad van Turkije en dat hij niet kan afwijken van beleid dat van hogerhand is bepaald.

Billy wordt aldus teruggeleid naar de gevangenis en ditmaal voorlopig zonder uitzicht op vrijlating. In de gevangenis wordt Billy gemarteld en vernederd door de gevangenisbewaarders. Hij zoekt wanhopig naar een manier om te ontsnappen en in 1975 – na vijf jaar gevangen te hebben gezeten – lukt het hem om met een roeiboort over te steken naar Griekenland, waar hij wordt opgevangen en terug kan naar de Verenigde Staten.

Bovenstaande citaten volgen uit een scène van de film *A Midnight Express*, waarin het verhaal van Billy Hayes wordt verteld. De film vertoont weliswaar veel gelijkenis met de werkelijke vervolging van Billy, maar met name de wijze waarop de Turkse autoriteiten met hem zijn omgegaan tijdens zijn vervolging en later in de gevangenis, is – volgens Billy – zwaar overdreven. Toen het idee van de productie van deze film in 1978 bestond, besloot Turkije niet mee te werken en de Sağmalcılar gevangenis niet beschikbaar te stellen voor opnames. Dit uit angst dat Turkije slecht zou worden afgeschilderd en dat dit invloed zou hebben op het internationaal aanzien van het land en bovendien op het toerisme.

The story of Billy Hayes' unbelievable courage...
It couldn't happen...but it did!

A STORY OF TRIUMPH!

Midnight Express

COLUMBIA PICTURES Presents A CASABLANCA FILMWORKS Production of An ALAN PARKER Film 'MIDNIGHT EXPRESS'
Executive Producer PETER GUBER Screenplay by OLIVER STONE Produced by ALAN MARSHALL and DAVID PUTTNAM
Directed by ALAN PARKER Music created by GIORGIO MORODER Based on the true story of Billy Hayes from the book *Midnight Express*
by BILLY HAYES and WILLIAM HOFFER Original sound track album available from C & S A&M & BIFFONI AND RI MARWICK

Uiteindelijk werd de film opgenomen op Malta. Dat de angst van Turkije niet ongegrond was, blijkt wel uit het feit dat de film ruim 100 miljoen dollar opleverde en voor zes Oscars werd genomineerd, toen hij in 1978 uitkwam. Het idee dat het Turkse rechtssysteem overeenstemde met de film en dat je voor een relatief licht vergrijp de rest van je leven kon komen vast te zitten, was voor velen zo beangstigend dat het toerisme in Turkije met 95 procent daalde toen de film uitkwam. De echte Billy betreurde dit en voelde zich schuldig tegenover Turkije. Toen het in 2007 voor hem weer veilig was om terug te keren naar Istanbul, sprak hij daar tijdens een conferentie over het echte verhaal en maakte hij zijn excuses naar het Turkse volk. Hij gaf toe dat de film 'a gross exaggeration' was, en een 'one-sided misrepresentation of his experience in Turkey'.

De eerste keer dat ik mijn kamer in Lund binnenliep dacht ik: hier ga ik aankomend halfjaar de wereld beleven. Zweden voelt als een soort droom, als een pauze van mijn “echte leven” thuis. Maar toch zijn er momenten dat ik me hier helemaal op mijn plek voel en me niet kan voorstellen dat ik ergens anders zou zijn. Zoals wanneer ik door de straten wandel en de koude wind door mijn haren voel. Als ik ga hardlopen en met bevroren vingers thuis kom. Als ik in mijn kleine keukentje (te dure) groente sta te snijden met een (veelste duur) wijntje in mijn hand. Als ik na een feestje om drie uur 's nachts bij mijn favoriete falafelkraam (in zeer gebrekkig Zweeds, wat gelukkig beter wordt door immens dure alcohol) een “kycklingrulle med blandad sås” probeer te bestellen. Of als ik in na een lange dag in Copenhagen of Malmö in de trein zit op weg naar Lund en denk, eindelijk, straks ben ik weer thuis.

Iris Verheul, Zweden

BESCHRIJF JE MAIN CHARACTER MOMENT IN HET BUITENLAND

Door: Sophia Blomjous

“Laatst kocht ik in een prachtige boekenwinkel in Cambridge een PG Wodehouse boek, ik liet het mijn Oxford & Cambridge club tote bag in glijden en liep de straat op. Langs de prachtige poortgebouwen van de colleges lopend kwam ik vrienden bij een koffiezaakje tegen waar ik een praatje mee maakte. Ik liep door naar de prachtige poort van mijn college, perste mij door het legioen aan toeristen, groette de portier, groette vrienden in de courts en liep zo recht de bieb in om weer in Romeins recht te duiken.”

Jannis de Reu, Groot-Brittanië

Na een vlucht van ruim 24 uur landde ik afgelopen februari op het vliegveld van Sydney, mijn uitwisselingsavontuur was nu dan echt begonnen. Na het wegslopen van mijn jetlag besloot ik de volgende ochtend op zoek te gaan naar een leuke ontbijtent. Toen ik tijdens de eerste 20 meter buiten mijn hotel werd ondergepoept door een exotische vogel, op een shirt dat ik nota bene als afscheidscadeau gekregen had, begon ik me af te vragen of ik hier wel welkom was. Ondanks deze tegenslag vond ik een leuk tentje. Met een goed boek onder de arm en een podcast in de oren besteedde ik de daaropvolgende ochtenden met uitzicht over de wereldberoemde haven. Niet alleen had ik een standaard plekje, ook een standaard serveerster. Een Aziatisch-Australische dame van eind twintig, geboren en getogen in Sydney. Zoals ieder goed toerist betaamt vroeg ik haar, als echte local, iedere ochtend hoe ik mijn resterende tijd in de stad het best kon benutten. Tijdens mijn laatste ontbijt vroeg ze naar het boek dat ik las. Ik vertelde dat het een boek was van een Nederlandse historicus die ook in het buitenland enige naamsbekendheid geniet.

‘The Netherlands?’ zei ze verbaasd, ‘I thought you were from the Outback!’. Ik verliet die dag de ontbijtent & Sydney als een volledig geïntegreerde international.

Isaak de Kroon, Australië

Tijdens de coronapandemie op exchange zijn, ik had het beter kunnen treffen. Musea waren lange tijd gesloten en alle colleges waren online. In plaats van kennis te maken met andere studenten, heb ik veel tijd doorgebracht met mijn oma. Parkjes bezoeken, lekker eten, langs gaan bij haar vrienden (en dan nog meer eten!), ik heb een kant gezien van Korea die ik niet zou hebben leren kennen als alles open was geweest.

Een specifiek moment dat bij me te binnen schiet, was een dag waarop we ‘s ochtends naar het huis van een vriendin van haar gingen. Eenmaal daar begonnen we met koffie en wachtten we op de andere vrouwen uit de vriendinnengroep. Toen iedereen was gearriveerd werd de lunch geserveerd, bestaande uit rijst, soep en verschillende groenten. Na de lunch kwamen er opeens gestoomde maiskolven op tafel, waarna we naar het dakterras gingen. Eenmaal daar mocht ik meehelpen om hele ladingen knoflook te schillen, waarna we - je raadt het misschien al - weer uitgebreid gingen tafelen. Ik heb nog nooit op een dag zoveel gegeten als op die dag met de oude dametjes.

Sophia Blomjous, Zuid-Korea

USUCAPIO AND TRADITIO ALS VOORBEELD VAN HET CAMBRIDGE ONDERWIJS

Door: Eduard Jannis de Reu BA te Corpus Christi College, Cambridge

De structuur van onderwijs werkt aan de universiteit van Cambridge anders dan in Utrecht. Hoorcolleges duren maar een uur en worden een aantal keer per week gegeven, soms ook in de weekenden. Werkgroepen bestaan niet zoals wij ze kennen. Hiervoor in de plaats is de *supervision*. Dit is een gesprek van een uur in een klein groepje van maximaal 4 mensen met een expert. Voor mijn Romeinse recht *supervision* moest ik meteen dit essay opdichten. Het leek mij leuk dit met jullie te delen om een inkijkje te geven in het onderwijs op Cambridge.

Question

“*Usucapio* required a genuine *causa*, while *traditio* accepted a putative *causa*.” Do you agree? If so, why were they different?

What is *usucapio*?

Imagine the following: you have an apennine mountain farm that you’ve inherited from your father and you have just started to expand the stables. One day this fellow comes along and tells you your father never became *dominus* of the farm, and that his father and now he have actually owned it all along. This possibility would cause great uncertainty and that is why the Romans introduced *Usucapio*.¹

Through *Usucapio* a person could acquire the property of a *res* after having possessed it for a certain period of time. This reduces uncertainty over property in turn.² The requirements for *Usucapio* was a continued possession originally one year for movables and two years for land. Justinian later increased these periods.³ Furthermore *bona fides* was required but only starting in the late republic. A person had to believe that

he or she held the property honestly.⁴ Lastly and most importantly for this essay was the requirement of *iusta causa*. *Iusta causa* was the reason on which the taking of possession was based. It was itself not the mode of transferral of ownership but the agreement that would lead to that transferral.⁵

What is *traditio*?

Some of the modes by which property was conveyed and ownership transferred in ancient Rome were quite cumbersome. *Mancipatio* and *in iure cessio* required respectively six witnesses or a *Praetor*. So what if you wanted to buy a loaf of bread? *Traditio* is the answer to this. It was a much less cumbersome mode of conveyance that only required a delivery and the correct intent.⁶ Both parties had to intend for the transfer of ownership for *traditio* to be effective. If for example both parties were not in agreement why this transfer should take place, only that it should take place then the *traditio* would still be successful, say A gifts something to B that B thinks he’s buying from A.⁷

1 D.41.3.1.

2 Borkowski, *Textbook on Roman Law*, p. 187.

3 Borkowski, *Textbook on Roman Law*, p. 188.

4 Borkowski, *Textbook on Roman Law*, p. 189.

5 Thomas, *Textbook of Roman Law*, p. 173.

6 Borkowski, *Textbook on Roman Law*, pp. 184-185.

7 Thomas, *Textbook of Roman Law*, pp. 192-193.

A different causa required?

Let us return to the specific *causa* required by *usucapio*. Multiply different types of cause were applicable to *usucapio*. One of these was *usucapio pro empto*. This *causa* enabled a vendor to sell property that he himself was not the owner of. This was only applicable to the innocent sale of a third party's property and not to the fencing of stolen goods. The vendor would only transfer a peaceful possession of the property and not the ownership. The buyer could then become owner in due time via *usucapio*.⁸ Another interesting *causa* was *usucapio pro suo*. This was a *causa* for the *usucapio* of things belonging to another person that had gotten mixed up in an inheritance. A clear example of this would be garden equipment that once was borrowed from a neighbour being "inherited" by one's children.⁹

A very important aspect of the *iusta causa* of *usucapio* is that it must be real. An imagined *causa* would not suffice for a legally supported *usucapio*. For example *usucapio pro derelicto* allowed one to acquire the ownership of things that were abandoned by a third party and not by their owner. This would

⁸ Thomas, *Textbook of Roman Law*, p. 173.

⁹ Thomas, *Textbook of Roman Law*, p. 174.

make these things "lost" and not *res nullius*. If one were to take possession of something thought to be abandoned in this way, but it turned out not to be true the *usucapio* would fail on the grounds that the *causa* was putative. Some jurists argued that there could be exceptions to this rule but Justinianus held that the rule should be strictly enforced.¹⁰ Regarding the exclusion of putative *causa* Barry Nichols writes that without this requirement of a *causa* being real it would be very hard to distinguish it from the other requirement of *bona fides*.¹¹

This is very different from the *causa* required for *traditio*. As we saw before, *usucapio* required the *causa* to be factually correct. *Traditio* is more interested in the subjective and putative *causa* was sufficient.¹² The *causa* in *traditio* set out to establish the intentions with which the one party delivered the property and with what intentions the other party received it. If both parties intend a sale, yet none was actually concluded, ownership would still pass from one party to the other as long as one party intended to transfer it and the other to receive it. As stated before even the *causa* would not have to be agreed upon as long as intentions matched.¹³

¹⁰ Thomas, *Textbook of Roman Law*, p. 174.

¹¹ Nicholas, *An Introduction to Roman Law*, p. 123.

¹² Thomas, *Textbook of Roman Law*, p. 192.

¹³ Thomas, *Textbook of Roman Law*, p. 192.

So why is this?

It is now clear that *traditio* would accept a putative *causa* but that only a real *causa* would be sufficient for *usucapio*. To understand why this might have originally developed we will first have to look at a specific Roman property doctrine.

This doctrine is the distinction between *res Mancipi* and *res nec Mancipi*. *Res Mancipi* were slaves, beasts of draught and burden, land capable of Roman ownership and praedial servitudes.¹⁴ It is not clear why this diction originated but all *res Mancipi* share great importance for an early iron age agricultural society, such as Rome once was. By the late republic this list of *res Mancipi* was set in stone and camels, which were beasts of burden in some of the more exotic Roman provinces, would not fall under it. All things that were not part of the original list were *res nec Mancipi*.¹⁵ The ownership of *res Mancipi* could only bilaterally be conveyed by *manipatio* and *in iure cessio*, but *usucapio* was a civil right and so it was possible to unilaterally receive the ownership of *res Mancipi* via *usucapio*.¹⁶

Might this be the reason why *usucapio* had a more restrictive requirement for *causa* than *traditio*? It could very well be that because of *usucapio*'s possible application to *res Mancipi* that the *causa* had to be real. After all, this was a special property that the early Romans might have highly valued. It could only be converted through two cumbersome ritualistic acts. So why should its ownership unilaterally be attainable through the same *causa* which applied to less valued property?

Conclusion

Traditio accepts a putative *causa* where *usucapio* does not and only accepts real *causa*. They are clearly different in relation to the types of *causa* required and this might be because of the effect of *usucapio* on *res Mancipi*.

¹⁴ Nicholas, *An Introduction to Roman Law*, p. 105.

¹⁵ Nicholas, *An Introduction to Roman Law*, p. 106.

¹⁶ Nicholas, *An Introduction to Roman Law*, p. 106.

JANSKERKHOF 2-3A TEGEN- OVER STRADA DELL' UNIVERSITA 12: Een rechts(gebouwen) vergelijking

Door: Anna Schotanus

Lieve Sirii, ik moet jullie nu al eventjes missen. Momenteel studeer ik namelijk niet in Utrecht, maar ben ik voor een semester in Italië, in Parma. Het lijkt mij niet moeilijk te raden waarom ik hier naartoe wilde: denk aan het heerlijke eten (Parmezaanse kaas!), de Italiaanse gezelligheid en de mogelijkheid om tripjes te maken naar andere steden. Maar tijdens een uitwisseling moet ook op academisch vlak iets uitgewisseld worden. Daarom breng ik ook veel tijd door met het volgen van colleges, en probeer ik de universiteit hier enigszins te begrijpen. Nu ik hier al een paar maanden zit, kan ik in elk geval mijn mening geven over mijn faculteitsgebouw: Strada dell'Università 12. Dat zal ik in dit artikel dan ook doen, in de vorm van een vergelijking met ons vertrouwde Janskerkhof 2-3a.

1. *Gebouw*

Ook in Parma zit de rechtenfaculteit in een oud gebouw midden in het stadscentrum. Dat is een pluspunt, al moet ik wel de kanttekening maken dat ik niet in of nabij het centrum van Parma woon. Ik woon naast de "Uithof" van Parma, waar ik dus precies nooit naartoe hoef... (nee, niet eens voor tentamens). Verder heeft het faculteitsgebouw in Parma óók heel veel trappen. Een verschil is wel dat de lift hier zo ver weg is van de lokalen waar ik mijn vakken heb, dat ik hier wél altijd die trappen neem. Dan de temperatuur in het gebouw. Net zoals op Janskerkhof heeft men ook in Parma moeite met het vinden van een normale temperatuur. In de zomer was het snikheet vanwege de zon die vol de lokalen in scheen, nu wordt de verwarming door het personeel op een tropische stand gezet.

Ook de zomers op Jans zijn natuurlijk geen pretje, maar in de winter is het er naar mijn mening wel goed uit te houden. Dan de schoonheid van de gebouwen: ik vind aan de buitenkant het Janskerkhof een prachtig gebouw, zeker vergeleken met Strada dell'Università 12. Van binnen zijn de gebouwen verschillend in de zin dat Jans licht en vrij

modern is, terwijl mijn Italiaanse faculteitsgebouw juist donker is. Niet alleen is alles van grijze steen, er komt ook weinig licht uit de lampen. Er staan standbeelden en donkere houten stoelen in de gangen. Iedere keer dat ik naar binnen ga, voelt het alsof ik een oud museum betreed. Wel heeft het gebouw in Parma een grote binnentuin waar je naartoe kunt om wat daglicht tot je te krijgen. De deuren van deze binnentuin staan, in tegenstelling tot die van Jans, altijd open. Ik vind de keuze tussen de twee lastig, maar uiteindelijk ga ik toch voor ons gebouw in Utrecht. Ik begin al dat gezweet door de hitte van de verwarming wel een beetje zat te worden en heb ook wel weer behoefte aan een lift wat dichterbij.

2. Studieplekken

Natuurlijk hebben wij op Janskerkhof onze fijne Sirius studieruimte, maar ik zal vast niet de enige zijn die zich soms even moet afsluiten van al die (gezellige!) bekenden om mij heen. Gelukkig kun je op Jans ook in vrije lokalen studeren én heb je daar de eenpersoonsplekken in de gangen. Van die laatste ben ik groot fan. Helaas bestaat een dergelijk plekje niet in mijn rechtgebouw in Parma. We hebben enkel een kleine bibliotheek bovenin het gebouw, met tafels voor meerdere personen. Studeren in lege lokalen is geen ding en er zijn nergens anders tafels te vinden. Nu moet ik toegeven dat het bibliotheekje wel enorm schattig is: het is helemaal omringd met houten boekenkasten en er staan van die ladders om bij de hoogste planken te kunnen komen. Een ander voordeel: ik ken hier zo weinig mensen die rechten studeren, dat ik nog nooit een bekende ben tegengekomen. Ik raak dus ook niet afgeleid door mijn gezellige medestudenten die komen binnenlopen zoals dat op Janskerkhof gaat. Toch kies ik voor de studiesituatie op Jans, omdat je meer de keuze hebt op wat voor soort plek je wil zitten.

3. Andere faciliteiten

De wifi op Strada dell'Università 12 is super goed. Dat kunnen we van het bereik op Janskerkhof helaas niet zeggen (tenzij dit verbeterd is in de tijd dat ik nu op uitwisseling ben? Dat zou fantastisch nieuws zijn). Wat ik dan weer een groot nadeel vind aan het gebouw in Parma, is dat er in mijn gedeelte van het gebouw (het is gigantisch) slechts één toilet is. Daar sta je dus altijd lang voor in de rij. Ook moet je al die trappen op en af, want het toilet is op de begane grond en mijn colleges zijn boven. Dit is dus een win voor Utrecht. Een andere win voor Utrecht zijn de stopcontacten. Wat mis ik die hier! Al die stopcontacten bij de individuele studieplekken, en de palen met stopcontacten in de werkgroep natuurlijk. Een stopcontact in mijn gebouw in Parma is heel zeldzaam en dus meestal bezet. Dat is extra vervelend aangezien ik vaak twee of zelfs vier uur achter elkaar college heb.

Wat misschien een pluspunt is voor iemand die rookt, is dat dit op de universiteit hier is toegestaan. In die binnentuin die ik al noemde, wordt dan ook volop gerookt. Zelf heb ik daar helaas niets aan. Dan de automaten met snacks en drinken: die zijn hier in Parma heel goedkoop. Een koffie of flesje water bijvoorbeeld kost dertig cent, en snacks zoals een kinderbuono heb je voor een euro. In Utrecht wordt in mijn herinnering wel wat meer van ons gevraagd. Dit is voor mij echter een te zwak argument om voor de faculteit in Parma te kiezen. Janskerkhof heeft wat mij betreft echt de betere faciliteiten. Dat ik soms even de data van mijn telefoon moet gebruiken of een euro meer kwijt ben voor m'n automaatkoffie is voor mij oké.

Concluderend, Janskerkhof wint het dik van Strada dell'Università. Gelukkig spendeer ik ook genoeg tijd buiten laatstgenoemd gebouw: bijvoorbeeld om een pasta te eten bij een trattoria, om een espresso te drinken aan de bar, om op het plein te chillen met de andere studenten of om de trein te pakken naar een andere stad. En voordat ik het weet, is de uitwisseling weer voorbij en zit ik weer met jullie in onze studieruimte op Jans. Tot dan, ciao!

CANADA: EEN LAND VAN TWEE NATIES

Door: Camilla Buijs

Van wie is het land? Van wie zijn de rechten? Het is misschien wel één van de oudste vragen van deze wereld. Al sinds mensenheugenis wordt er gevochten om het eigendom van stukken grondgebied. In de tijd van het kolonialisme was dat niet anders. Europese scheepvaarders voeren de hele wereld rond en namen gebieden in beslag. ‘Terra nullius’ noemden zij die gebieden, ofwel ‘lege landen’. In werkelijkheid waren deze stukken land niet onbewoond. Zo was Canada, toen het gekoloniseerd werd door de Fransman Cartier in 1534, ook niet ‘leeg’. De inheemse bevolking leefde daar in harmonie met de natuur en was niet bekend met het concept van eigendom van land. Wel kenden zij gewoonterecht over het gebruik van het land en hadden zij een eigen politiek en juridisch systeem.¹

In deze bijdrage bespreek ik de ontwikkeling van de rechten van de inheemse bewoners van Canada. Aan het einde komen een aantal spraakmakende rechtszaken aan bod die van grote invloed zijn op de rechten van de inheemse bevolking.

¹ E. Hanson, ‘Aboriginal Rights’, *ubc.ca*.

Goede bedoelingen

In 1763 werd het gebied wat nu Canada is door Frankrijk overgedragen aan het Britse Rijk. De Fransen hebben altijd goede handelsrelaties onderhouden met de inheemse bewoners, die nooit onderworpen zijn geweest aan Frankrijk. Ook toen de Britten het land overnamen, hebben de inwoners duidelijk gemaakt dat zij zich niet zouden onderwerpen. De Britten waren zich bewust van het belang van goede contacten met de inheemse bevolking en hebben met dat doel The Royal Proclamation opgesteld. Hierin is bepaald dat het land waarop de inheemse bevolking leefde, niet zonder toestemming ingenomen mocht worden door de Britten. Er werd afgesproken dat alleen de Britse Staat land mocht overkopen van de inheemse bevolking door middel van een verdrag. Particulieren konden het land dan eventueel weer van de Staat overkopen. Directe transacties tussen particulieren en inheemse bewoners met betrekking tot land waren verboden.² The Royal Proclamation is in principe nog steeds van kracht, zo blijkt uit artikel 25 van de Constitution Act (1982).

Kort daarna hebben de hoofden van de inheemse stammen en de Britse kolonisten in de Niagara Treaty vastgelegd dat de relatie tussen de twee partijen gezien moet worden als één tussen twee naties. De twee partijen zouden het land delen. De eerste verdragen waren dan ook vooral vredes-, vriendschaps- en handelsverdragen.³

² B. Slattery, ‘The Hidden Constitution: Aboriginal Rights in Canada’, *The American Journal of Comparative Law* 1984/32, pp. 361-376.

³ ‘Lesson 1: Whose Land is it, Anyway?’ homeonnativeland.com.

Minder land, minder rechten

Door de jaren heen kreeg het Britse Rijk steeds meer economische interesse in het land en de Niagara Treaty werd achteloos aan de kant gezet. Zo kwam de inhoud van de verdragsteksten die gesloten werden met de inheemse stammen, vaak niet overeen met wat er was onderhandeld of werden er na ondertekening nog clausules toegevoegd. De stammen spraken geen Engels, dus de Britse afgevaardigden konden het verdrag naar eigen inzichten opstellen. Daar komt bij dat veel verdragen gesloten zijn in tijden van crisis, zoals hongersnood en epidemieën, waarin de stammen afhankelijk werden van de Britten en zich niet in een eerlijke onderhandelingspositie bevonden. Zo is Vancouver Island voor de westkust van Canada aan het Britse Rijk verkocht in ruil voor dekens, kleding en een beetje geld. In de onderhandelingen was er echter helemaal geen sprake van dat er land zou worden afgestaan.⁴ Grote gebieden zijn op deze manier “verkocht” aan de Britse Staat, waaronder Ontario en de Canadese Prairies. Voor gebieden in Quebec, British Columbia en de noordelijke provincies zijn er vaak helemaal geen verdragen gesloten.⁵ Soms ging het namelijk zo ver dat de Britse autoriteiten niet eens meer de moeite namen om een verdrag op te stellen. Ze namen dan zonder grondslag land in gebruik.⁶

In the Indian Act, uitgevaardigd in 1876, werden de inheemse bewoners officieel onderdanen van het Britse Rijk. De inheemse bewoners kregen een speciale ‘status’, wat inhield dat ze niet mochten stemmen en geen advocaat mochten inhuren. Daarnaast werd hun verboden om hun cultuur te uiten. Zo werden bepaalde rituelen uitgebannen, zoals dansen, en ook de klederdracht werd afgeschaft.⁷ Later mochten de inheemse bewoners hun reservaten niet meer verlaten.

Strijd voor eigen rechten

Vanaf het einde van de negentiende eeuw werden inheemse kinderen naar speciale christelijke scholen gestuurd waar zij onder erbarmelijke omstandigheden les kregen en leerden op de Europees-Canadese manier te leven. Ze moesten hun

eigen cultuur opgeven en hadden maar weinig contact met hun familie. Op het hoogtepunt in 1930 werd 75% van de inheemse kinderen gedwongen naar zo’n school te gaan. Dit heeft enorme intergenerationele trauma opgeleverd onder de inheemse bevolking. In totaal hebben er tussen 1880 en 1996, toen de laatste school gesloten werd, 150.000 inheemse kinderen les gehad op deze scholen en naar schatting zijn er 6000 overleden.⁸

In de jaren 50’ van de twintigste eeuw – na de onafhankelijkheid van Canada in 1931 – heeft de regering grote veranderingen doorgevoerd. Voornoemde restricties werden afgeschaft en ook veel van de speciale scholen werden gesloten. In plaats daarvan kwam de jeugdzorg voor inheemse kinderen onder de verantwoordelijkheid van de provincie. Naar aanleiding daarvan werden veel kinderen weggehaald bij hun ouders en bij Canadese gastgezinnen ondergebracht, de zogenaamde ‘Sixties Scoop’.⁹

De status uit de Indian Act bleef ook bestaan. In 1969 diende president Pierre Trudeau een voorstel in, de zogenoemde ‘White Paper’, om deze status in zijn geheel af te schaffen en de rechten van de inheemse bevolking gelijk te trekken met de niet-inheemse Canadezen. Dit werd door de inheemse bevolking echter met veel kritiek ontvangen. Zij wilden

⁴ ‘Lesson 2: Trick or Treaty?’, homeonnativeland.com.

⁵ B. Slattery, ‘The Hidden Constitution: Aboriginal Rights in Canada’, *The American Journal of Comparative Law*, 1984/32, pp. 361-376.

⁶ ‘Lesson 2: Trick of Treaty?’ homeonnativeland.com.

⁷ ‘Indian Act’, thecanadianencyclopedia.ca.

⁸ ‘Residential Schools in Canada’, thecanadianencyclopedia.ca.

⁹ ‘Indian Act’, thecanadianencyclopedia.ca.

hun eigen oorspronkelijke rechten niet opgeven en liever hun aparte juridische status behouden.¹⁰

Na decennia van protesten, acties en lobby werden de rechten van de inheemse bevolking in 1982 opgenomen in de Canadese grondwet. In Artikel 35 van de grondwet staat dat alle bestaande rechten van de inheemse bevolking van Canada erkend worden. Hierin is niet gespecificeerd om welke rechten het precies gaat. Dat moet de rechter per geval bekijken.

De Calder-case

De zaak *Calder vs. British Columbia* (1973) wordt gezien als een doorbraak in de strijd voor de rechten van de inheemse bevolking van Canada. In deze zaak had een inheemse stam, de Nisga'a, een claim ingediend op een stuk land. Juridisch gezien zou dat stuk land van hen zijn, omdat de titel nooit officieel bij verdrag zou zijn overgedragen. Er zou dus een nieuw verdrag opgemaakt moeten worden om de titel alsnog over te dragen aan de Canadese Staat. Nadat de lagere rechters de claim hadden afgewezen, deed de Canadese Supreme Court een baanbrekende uitspraak. De Supreme Court erkende namelijk voor het eerst dat de inheemse bevolking al een landstitel bezat op het moment van de eerste Europese kolonisten op het Amerikaanse continent arriveerden. Dit wordt ondersteund door *The Royal Proclamation*. Uiteindelijk hebben de Nisga'a de zaak vanwege een juridisch-technisch probleem verloren. Desalniettemin heeft deze spraakmakende zaak de weg vrijgemaakt voor andere landclaims en uiteindelijk een verdrag tussen de Nisga'a en de overheid van British Columbia in 1990.¹¹

In de zaak *Delgamuukw vs. British Columbia* (1997) heeft de Supreme Court zich opnieuw over deze kwestie gebogen en een aantal concrete criteria opgesteld om te bepalen of een inheemse stam aanspraak kan maken op een stuk land. Het komt erop neer dat de stam moet aantonen dat hij het land bewoonde en gebruikte voor het eerste contact met de Europeanen. Hierbij wordt de inheemse bevolking tegemoetgekomen in de bewijsvoering. Omdat de inheemse bewoners een gesproken traditie kennen, wordt die ook als bewijs aangenomen.¹²

10 E. Hanson, 'The Indian Act', *ubc.ca*.

11 S. McConville, 'The Calder Case: Setting A Precedent for Indigenous Canadian Constitutional Relations', *The Ascendant Historian* 2017/4, pp. 43-51.

12 'Delgamuukw Case', *thecanadianencyclopedia.ca*.

Sparrow en Van der Peet

In artikel 35 van de Canadese grondwet is vastgesteld dat de rechten van de inheemse bevolking worden erkend. De Sparrow-case (1990) is de eerste uitspraak waarin de Supreme Court artikel 35 interpreteerde. Een lid van de Musqueam-stam uit British Columbia werd gearresteerd omdat hij zich niet zou houden aan de regels omtrent vissen. Hij beriep zich op Artikel 35 en bepleitte dat zijn stam een traditioneel recht had op vissen in dat gebied. Bij de Supreme Court werd hij vrijgesproken. De rechters waren van oordeel dat het recht op vissen nooit is ingeperkt. De Supreme Court heeft hierbij een drietal criteria opgesteld aan de hand waarvan bepaald kan worden of de staat het recht van een inheemse stam heeft ingeperkt. Hierbij zijn er ook een aantal uitzonderingen gegeven.¹³

In de zaak *Van der Peet* (1996) is er een nuance aangebracht op de Sparrow-case. In deze zaak ging het om zalmverkoop door Dorothy van der Peet, lid van een stam in British Columbia. De zalm was gevangen met een licentie die de houder toestond slechts vis te vangen voor eigen consumptie en niet voor de verkoop. Van der Peet beriep zich ook op Artikel 35, maar hier werd het beroep niet aanvaard. Het verkopen van vis werd namelijk niet gezien als een inheems recht, omdat het niet inherent verbonden is aan de cultuur van de inheemse bevolking.¹⁴

Tot slot

Sinds de ingang van Artikel 35 gaat het steeds beter met de inheemse bevolking in Canada. Zij doen het economisch gezien namelijk erg goed. Zo vormen zij de leidende groep op het gebied van nieuwe ondernemingen. Tegenwoordig zijn 60.000 ondernemingen van inheemse bewoners en dat aantal blijft snel groeien, negen keer sneller dan bij niet-inheemse Canadezen. Zij leveren daarmee een aanzienlijk deel van het BBP van Canada. Als de inheemse bevolking economisch gezien goed gedijt, profiteert Canada hier dus ook van. Zo kunnen twee naties die één land delen van elkaar profiteren. Als je meer over dit onderwerp te weten wilt komen, dan raad ik je aan om een kijkje te nemen op de website www.homeonnativeland.com. Door middel van 10 mini-lessen met interviews word je meegenomen door de geschiedenis en de hedendaagse werkelijkheid van de rechten van de inheemse bevolking van Canada.

13 E. Hellinga, 'The Legacy of R v Sparrow', *thecourt.ca*, 6 februari 2020.

14 E. Hanson & T. Salomons, 'Van der Peet case', *ubc.ca*.

Changez le pansement

INTERRAIL DO'S AND DON'T'S

Door: Rosie van Vliet

Nu zo'n 5 maanden geleden pakte ik mijn backpack in voor een maand lange treinreis door Oost-Europa, waarbij ik zo'n 7 nieuwe steden heb ontdekt! Jullie hebben vast vaker zoiets gehoord, want steeds meer mensen besluiten om een keer te gaan interrailen. Ik zou jullie dan ook enorm aanraden om een keer zo'n reis te ervaren. Hoewel ik dus enorm veel nieuwe plekken heb ontdekt, ging deze reis zeker niet altijd op rolletjes. Het leek mij daarom wel zo gepast om mijn ervaringen om te zetten in de belangrijkste tips and tricks (en foto's) mochten jullie zelf ooit ook eens in de trein stappen naar een ander land.

DO:

Koop op tijd een interrail pas

Wist je dat met de trein reizen in Europa één van de goedkoopste manieren van rondreizen is? Dat is dan wel als je op tijd besluit een interrail pas te kopen :)

Vaak is er zo'n halfjaar voor het hoogseizoen in de zomer veel korting op de verschillende soorten passen die je kan kopen. Deze verschillen in prijs afhankelijk van hoe veel reisdagen er op de pas staan. Zo kan je kiezen voor 4, 5 of 7 reisdagen in een maand, of onbeperkte dagen voor 3 maanden lang. Bepaal dus op tijd welke pas je wilt, en koop deze dus op tijd voordat het hoogseizoen begint. Zo kun je voor ongeveer 190 tot 300 euro door bijna alle landen in Europa treinen! Scheelt ook weer in je budget...

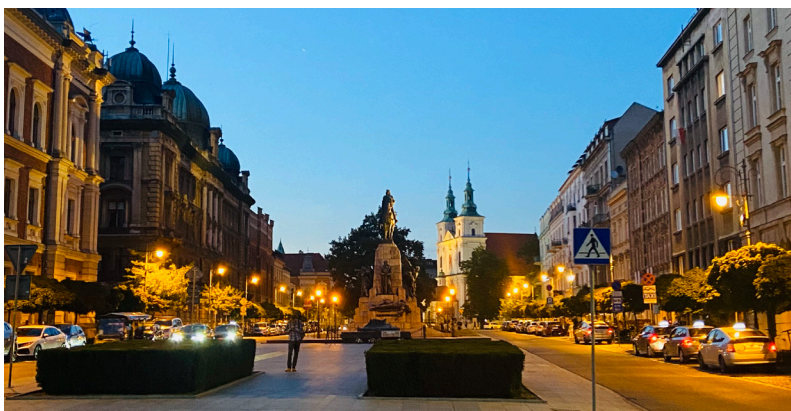

DON'T:

Te veel kleren etc. meenemen

Deze tip slaat ook op een stukje voorbereiding voor je treinreis. Wees namelijk bescheiden met wat je inpakt, en dan met name hoe veel kleren je meeneemt. Je gaat op pad met een backpack, en deze zul je af en toe echt een flink stukje mee moeten slepen naar een hostel of station. Doe je rug dan ook een pleziertje door de tas niet overvol kleding te stoppen, je hebt namelijk nog genoeg ruimte nodig voor toiletartikelen, een handdoek of andere schoenen.

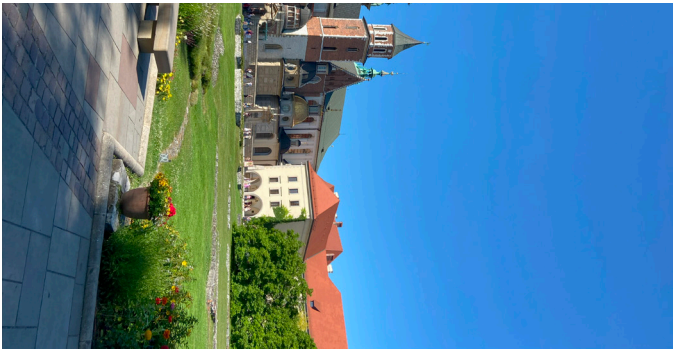
In veel hostels is er gewoon een mogelijkheid om je kleding te wassen als je lang onderweg gaat! Ook kan je je spullen naar een wasserette brengen, dit is vrij goedkoop en snel. Mocht je echt in de problemen komen kan je altijd wat bijkopen, dus hou hier liever ruimte voor vrij.

DO:

Seat reservations kopen

Interrailen is de afgelopen jaren een stuk populairder geworden, en in de zomer zul veel mede backpackers tegenkomen in de trein. Nou is het wel zo fijn als je kan zitten in deze trein, dus vandaar mijn volgende tip. Koop stoelreserveringen als dit kan! Voor sommige treinen is dit zelfs ook verplicht, maar het is hoe dan ook handig. Dit kan je van tevoren doen op de Eurail website, als je je treinroute hebt uitgezocht. Dit kost vaak echt maar een paar euro, en je verzekert jezelf in ieder geval van een stoel tijdens je (lange lange lange) treinreizen van een lekker plekje.

DON'T:

Meteen het goedkoopste hostel boeken

Op interrail zul je op verschillende plekken verblijven, en vaak niet enorm lang. Het is daarom verstandig en goedkoop om een hostel te boeken bij je bestemming. Hiervoor heb je een aantal goeie sites, zoals booking.com of hostelworld. Toch is het belangrijk om op deze sites je research goed te doen, zodat je weet waar je zult verblijven. Ga dus niet direct voor de goedkoopste optie die je vindt! Niet alle hostels op zulke sites zijn heel geschikt voor jonge reizigers. Zo is er in de hele goedkope hostels soms geen goede hygiëne of sanitair, of verblijven er wat gure types. Zo heb ik zelf in Krakau in zo'n soort hostel verbleven, en heb ik het een en ander aan verhalen over slechte hostels gehoord. Ga dus op zoek naar hostels die hoog aanbevolen staan, en die bekend staan omdat er backpackers en jonge reizigers verblijven.

DO:

Spreek andere reizigers aan

Met name in het hoogseizoen zul je veel andere jongeren tegenkomen die ook aan het interrailen zijn. Of dit nou in de trein of in een hostel is, spreek deze mensen aan! Vaak kun je dan samen groepsactiviteiten ondernemen, of gewoon gezellig een drankje doen. Zelf hebben ik en een vriendin met twee Franse meiden een hele gezellige avond gehad door het Praagse uitgaansleven te ontdekken. Dit soort ervaringen maken je reis wel echt extra speciaal, en wie weet hou je er nog nieuwe vrienden aan over!

HET ISRAELISCH RECHTS- SYSTEEM

Door: Amira El Khedr

Wiedienieuwsbladen, LinkedIn of zelfs Instagram opent, ontkomt niet aan informatie over de huidige geëscaleerde situatie in Palestina en Israël. Er wordt dan ook vaak in het nieuws en op social media gesproken over Palestijnen die zonder eerlijk proces vastzitten in Israelische cellen onder inhumane omstandigheden.¹ Het Internationale Comité van het Rode Kruis heeft bevestigd dat Palestijnse gevangenen sinds 7 oktober geen contact meer hebben met hun familie en advocaten.²

De Palestijnse advocaat Hassan Abadi heeft aan Amnesty International laten weten dat de Palestijnse gevangenen het recht op lichaamsbeweging in de buitenlucht wordt ontzegd en dat de gevangenen worden onderworpen aan vernederende situaties.³ Hij voegt daaraan toe dat van Palestijnen in detentie al hun persoonlijke bezittingen in beslag worden genomen en soms worden verbrand, inclusief dagboeken, kleding en voedsel.⁴ Hoe oneerlijk zijn deze processen en wat voor rechtssysteem kent Israël? In dit artikel wordt een poging gedaan deze vragen te beantwoorden.

Israelisch straf(proces)recht

Het Israelisch recht vloeit voort uit het Britse model dat werd gebruikt tijdens het Britse mandaat in Palestina.⁵ Voor een gedraging om als crimineel te worden bestempeld kent ook Israël het *nullum, crimen, nulla poena, sine lege* beginsel.⁶ Hetgeen inhoudt dat een gedraging pas strafbaar is indien deze gedraging een strafbaarstelling heeft in het Israël Criminal Code (1977). Voorafgaand aan een inhoudelijke beoordeling vangt, net zoals in Nederland, het strafproces aan. Tijdens het strafproces wordt bewijs verzameld en worden getuigen opgeroepen door zowel de verdediging als aanklager. Daaropvolgend vindt een kruisverhoor plaats, beide partijen kunnen het bewijs en de verklaringen van getuigen in twijfel trekken.⁷ Als de verdachte eenmaal schuldig is bevonden, vindt er een zitting plaats over de hoogte van de op te leggen straf.⁸

1 Eliane Lamper, Nos.nl 'Duizenden Palestijnen in detentie in slechte omstandigheden: 'We werden bespuugd'', 4 november 2023.

2 Amnesty.nl, 'Israël/Bezette Palestijnse gebieden: Gruwelijke voorbeelden van marteling en vernederende behandeling van Palestijnse gevangenen', 8 november 2023.

3 Amnesty.nl, 'Israël/Bezette Palestijnse gebieden: Gruwelijke voorbeelden van marteling en vernederende behandeling van Palestijnse gevangenen', 8 november 2023.

4 Amnesty.nl, 'Israël/Bezette Palestijnse gebieden: Gruwelijke voorbeelden van marteling en vernederende behandeling van Palestijnse gevangenen', 8 november 2023.

5 Maria R. Haberfeld en Sergio Herzog, 'The Criminal Justice System in Israël', 2013, hf. 6.

6 Maria R. Haberfeld en Sergio Herzog, 'The Criminal Justice System in Israël', 2013, hf. 6.

7 Maria R. Haberfeld en Sergio Herzog, 'The Criminal Justice System in Israël', 2013, hf. 6.

8 Maria R. Haberfeld en Sergio Herzog, 'The Criminal Justice System in Israël', 2013, hf. 6.

Beide partijen kunnen in beroep gaan voor zowel de uitspraak waarin de verdachte schuldig is bevonden als de uitspraak over de hoogte van de straf of maatregel die opgelegd zal worden.⁹

Processen voor Palestijnen

Op het eerste gezicht lijkt het Israëliësch rechtsysteem veel op dat van ons. In de praktijk wordt dit systeem echter niet gelijk toegepast voor Palestijnse en Israëliësch burgers. Data over jonge burger arrestanten verkregen door 'The Associated Press' laat zien hoe verschillend deze burgers worden behandeld door de autoriteiten, zelfs voor identieke gedragingen.¹⁰

Een meer recent rapport van 'The UK Charity War on Want' laat zien op welke manieren de Palestijnen dan anders worden behandeld, van arrestatie tot verhoor, veroordeling en de strafmaat: het komt allemaal voor.¹¹ Tijdens verhoren worden Palestijnse burgers volgens het rapport mishandeld, waarbij sinds 1967 op z'n minst 72 Palestijnse burgers zijn omgekomen door de mishandelingen.¹² Verklaringen die door verdachten worden afgelegd tijdens dit verhoor worden dan ook als primair bewijs tegen de verdachten gebruikt.¹³

9 Maria R. Haberfeld en Sergio Herzog, 'The Criminal Justice System in Israël', 2013, hf. 6.

10 Zack Beauchamp, 'The West Bank's separate-but-unequal legal system', 21 april 2014.

11 Sahar Francis, 'Israel's military courts for Palestinians are a stain on international justice', 6 maart 2021.

12 War on Want, Judge Jury and Occupier: Israel's military court system in the occupied West Bank, februari 2021.

13 War on Want, Judge Jury and Occupier: Israel's military court system in the occupied West Bank, februari 2021.

Ondanks dat deze verklaringen zijn afgelegd door dwang en marteling wordt bewijs dat op deze manier is vergaard zelden uitgesloten door de rechter.¹⁴ Als een Palestijnse arrestant wordt beschuldigd van een misdrijf door het Israëliësch leger wordt de arrestant voorgeleid aan de militaire rechtbank. Het leger beweert dat van alle Palestijnse burgers die naar voor worden gebracht, 99% van hen wordt veroordeeld. Ongeveer 97% van deze veroordelingen zijn het resultaat van een schikking. Dit zorgt ervoor dat de aanklager in weinig gevallen daadwerkelijk bewijs hoeft te vergaren tegen de verdachte voor een veroordeling.¹⁵

Amnesty International spreekt zelfs over duizenden tot honderden Palestijnen die willekeurig worden opgepakt en zonder aanklacht of proces worden opgesloten in cellen.¹⁶ Ook vanuit het Europees Parlement worden deze online aantijgingen over de oneerlijke manier waarop Israël opereert bevestigd in een Policy Briefing.¹⁷

Palestijnen worden dus op het eerste gezicht inderdaad voor het rechtssysteem van Israël anders behandeld dan andere burgers. De meeste bronnen die zijn aangehaald stammen nog af van de periode voor dat de huidige situatie uitbrak. Zoals de Palestijnse advocaat Hassan Abadi heeft laten weten is de situatie sindsdien alleen nog maar verslechterd. Gelijkheid voor de wet is dus niet overal zo vanzelfsprekend als dat het voor ons is in Nederland.

14 War on Want, Judge Jury and Occupier: Israel's military court system in the occupied West Bank, februari 2021.

15 War on Want, Judge Jury and Occupier: Israel's military court system in the occupied West Bank, februari 2021.

16 Amnesty.nl, 'Israël en de bezette Palestijnse gebieden'.

17 Nasser ISHAQ under supervision of Pekka HAKALA, European Parliament, maart 2013, POLICY BRIEFING: Violating international legal obligations: Israel's treatment of Palestinian prisoners.

AANBOD EN AANVAARDING: EEN GREEP UIT HET ENGELSE CONTRACTENRECHT

*Door: Eduard Jannis de Reu BA te Corpus Christi College,
Cambridge*

Ooit heb ik tijdens mijn studie het artikel ‘Over de totstandkoming van de koopovereenkomst in een zelfbedieningswinkel’ van de hooggeleerde prof. mr. Jelle Jansen, hoogleraar Romeins recht aan de RUG, moeten lezen. Dit vermakelijke en leerzame artikel behandelt de vraag wanneer er sprake is van een overeenkomst in een zelfbedieningswinkel, dus bijvoorbeeld de Albert Heijn. Kort samengevat stelt Jansen dat de artikelen in de schappen een aanbod zijn, waarna de klant eerst een waarnemingsovereenkomst aangaat wanneer hij de spullen in zijn mandje legt en bij de kassa de koopovereenkomst sluit.

Terwijl ik laatst op Cambridge, in de prachtige Taylor Library van mijn mooie Corpus Christi, een ongoddelijke hoeveelheid case law aan het doorspitten was, kwam ik een selectie tegen met belangrijke, en zeer komische, uitspraken over aanbod en aanvaarding. In dit artikel wil ik een greep uit deze uitspraken met jullie delen en deze op een informele manier vergelijken met ons Nederlands recht.¹

De eerste zaak die ik aan jullie wil voorleggen is *Carlill v Carbolic Smoke Ball Co* uit 1892. Deze uitspraak vormde de inspiratie voor dit artikel en waardoor ik aan het artikel van Jansen moest denken. De Carbolic Smoke Ball Company² was een stelletje kwakzalvers dat een wondermiddel tegen griep en andere winterse kwalen had ‘uitgevonden,’ namelijk de Carbolic Smoke Ball. Om hun wondermiddel aan de man te brengen had de CSBC een bericht in de krant:

¹ N.B. Het Engels recht is een *common law* systeem en dus compleet anders dan ons Nederlandse civiele systeem. Veel Engels recht is enkel gestut op oude, soms wel vroege 19e eeuwse, uitspraken. Complete wetboeken zo als ons BW zijn niet van toepassing in het VK.

² Hierna CSBC

“£100 REWARD will be paid by the CARBOLIC SMOKE BALL CO. to any Person who contracts the Increasing Epidemic, INFLUENZA, Colds, or any Diseases caused by taking Cold, after having used the CARBOLIC SMOKE BALL according to the printed directions supplied with each Ball.

£1000 is deposited with the ALLIANCE BANK, Regent Street, showing our sincerity in the matter. During the last epidemic of INFLUENZA many thousand CARBOLIC SMOKE BALLS were sold as preventives against this disease, and in no ascertained case was the disease contracted by those using the CARBOLIC SMOKE BALL.

One CARBOLIC SMOKE BALL will last a family several months, making it the cheapest remedy in the world at the price—10s., post free. The ball can be refilled, when empty, at a cost of 5s. Address: CARBOLIC SMOKE BALL CO., 27, Princes St., Hanover Square, London, W.”

Mevrouw Carlill had de *smoke ball* aangeschaft en gedurende twee maanden dagelijks gebruikt. Ondanks het trouwe gebruik van dit wondermiddel kreeg mevrouw Carlill toch griep en hierover benaderde ze de CSBC maar deze gaven niet thuis. Daarom werd de CSBC uiteindelijk door Carlill voor de rechter gedaagd.

Vertaald naar een Nederlandse context daagde Carlill CSBC voor de rechter omdat CSBC tekort kwam in het nakomen van hun overeenkomst. CSBC verweerde zich echter door te stellen dat er helemaal geen sprake was van een overeenkomst. Er zou überhaupt geen sprake zijn geweest van de wil om een aanbod te doen en/of Carlill had het aanbod niet correct geaccepteerd en/of er zou geen sprake van een tegenprestatie zijn geweest. Dit laatst is vooral interessant om te noemen omdat in Engeland een contract altijd een tegenprestatie moet hebben om geldig te zijn.

CSBC's verweren liepen nergens op uit, waarschijnlijk ook omdat de rechters ook wel inzagen dat het hierom een stelletje kwakzalvers ging. Mevrouw had aan haar deel van de overeenkomst voldaan en CSBC moest dan ook de 100 pond uitkeren. Omgerekend is dit bedrag vandaag de dag ongeveer 18.300 euro.

Een andere, veel recentere uitspraak is, *Barry v Davies* uit 2000. De douane had twee apparaten om motoren te analyseren in beslag genomen. Deze machines hadden een nieuwprijs van ongeveer 15.000 pond. De douane besloot deze machines te laten veilen zonder reserve. Dit houdt in dat er geen minimale hamerprijs is en dus een bod van 1 pond al de veiling kan winnen als niemand anders biedt. Meneer Barry deed een bona fides bod van 200 pond per stuk en was hiermee het hoogste bod. Davies wilde echter niet afslaan op dit bod, trok de apparaten terug en verkocht ze later aan een derde partij voor 1500 en 1300 pond.

Meneer Barry was het hier niet mee eens en was van mening dat er een overeenkomst was gesloten. In het Engels recht kan veilingmeester enkel een veiling stoppen indien hij denkt dat er niet te goeder trouw wordt geboden. Dit was niet het geval bij

meneer Barry en er was gewoon sprake van een overeenkomst. Het veilinghuis moest uiteindelijk 27.600 pond betalen, het verschil tussen het bod van meneer Barry en de nieuwprijs van twee machines.

Tenslotte nog de zaak *Pharmaceutical Society of Great Britain v Boots Cash Chemists* uit 1953. Deze zaak gaat net zo als het artikel van Jansen over de vraag wanneer er een overeenkomst wordt gesloten in een zelfbedienings winkel. Ten tijden van deze zaak mochten verschillende medicijnen in het VK enkel verkocht worden onder toezicht oog van een apotheker. Verkoop zonder dit toezicht was strafbaar. De firma Boots had een apothek waar de medicijnen uitgestald stonden en dus niet aan de toonbank gevraagd moesten worden. Men pakte zelf de medicatie uit de schappen waarna ze betaalden aan de kassa bij een apotheker. De vraag in casu was, wanneer wordt de overeenkomst gesloten. Indien de medicijnen in de schappen een aanbod zijn en de consument dit aanvaard zou de firma Boots medicijnen zonder dit toezicht verkopen en zouden ze dus strafbaar zijn.

The Court of Appeals was van mening dat het volgende gold. De uitgestalde medicatie was geen aanbod tot verkoop maar een uitnodiging tot onderhandeling. Wanneer de consument de spullen naar de kassa bracht, deden zij in reactie op deze uitnodiging een aanbod tot koop aan de apotheker. Deze aanvaardde dan dit aanbod en de verkoop was rond. In deze situatie was er dus pas sprake van verkoop wanneer de spullen bij de apotheker werden aangeboden en werd er aan het vereiste toezicht voldaan. Jansen gebruikt in zijn artikel deze Engelse praktijk ook als inspiratie voor zijn Nederlandse redenering.

Ten aanzien van ons Nederlands recht lijkt dit geen van allen onlogisch. Sterker nog, ik denk dat veel van deze kwesties van aanbod en aanvaarding volledig logisch zijn. Door de aard van het *common law* en de manier waarop in de Engelse rechtbanken wordt gepleit, voelt de behandeling van het recht echter wel vaak vreemd. Het is een grote stap van ons vrij duidelijk gecodificeerde Nederlandse recht naar het Engelse recht dat, zeker in het geval van *contract*, voornamelijk steunt op oude *case law*.

SIRIUS XVIII